

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. XXIII. De trib. mortificationis gradib.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

bas, durum vestitum, stramen pro lecto, extremam paupertatem pro diuitijs. Quæ omnia Diabolus ei proponebat, & multum eum urgebat, vt illa desereret, & ad seculum rediret. Tantum processit tentatio, vt proponeret exire religionem. Et in hoc proposito transibat per capitulum, & genua flectens ante imaginem Crucifixi, eius misericordiam commendauit, & raptus est extra se, & eleuatus in spiritu, & apparuerunt ei Christus & gloriola eius mater, & interrogabant, quare exiret? Ipse summa cum reuerentia respondit: Domine, in seculo nutritus sum in multis delicijs, & ideo austeritatem huius ordinis tolerare non possum, specialiter in victu & vestitu. Dominus leuans brachium dextrum ostendit illi vulnus lateris sanguine stillans, & ait illi: Extende brachium, & mitte huc manum, & unge eam lateris mei cruore, & quando mentem subibit aliqua austeritas vel rigor, riga ea hoc sanguine, & quantumcunque difficile fuerit, facile & suave fiet. Et nouicius exequens, quod Dominus iusserat, quantumque tentatione adueniente recordabatur Christi passionis, & statim omnia in magna dulcedine vertebatur. Quid potest homuncioni & vili vermiculo videri durum aut asperum, dum aspicit Deum spinis coronatum, & in cruce eleuatum, ipsius amoris ergo? Quid non tolerabit & patietur pro proprijs peccatis, qui videt Dominum Marestatum tantum pati pro alienis?

Sanguine Christi condita amara dulcesunt.

Quid sancti omnes exemplo Christi & amore fecerunt.

lib. 1. c. 3. vita D. Ignatij.

Sancti frequenter hoc medio exempli Seruatoris nostri vuntur, & desiderij eum imitandi, nam patetquam quod efficacissimum sit, ad nos ad mortificationem & patientiam excitandum, multa perfectionis medium est, & quod excellentiora reddit opera, eo quod ex amore Dei nascantur. Ideoque legimus de B. Patre nostro Ignatio, quod initio conversionis multum penitentia & mortificationis exereuerit, considerans sua peccata, & intendens pro eisdem satisfacere. Post vero alius ascendit, & corpus austeritatibus & penis affixit, non tam considerans peccata, quam Christi & sanctorum exempla. Atrendebant sancti hanc vitam Christum in-

gressum & amplexum labores & crucem tanto amore & desiderio, vt nec tempus, nec hora esset, in qua vita & sanguine pro nobis profundere dubitaret. Vtque elephantes videtes sanguinem maiores in pugna animos sumunt, sic & ipsis magna adueniebat sitis subeundi martyrij, & sanguinem fundendi eius amore, quod ante pro ipsis effuderat. Et eo quod desiderium hoc in effectum non deduceretur, in seipos crudeles erant, & fiebant sui ipsius carnifices, & corpora dilacerabant, penitentibus affligendo & mortificando, & abnegando voluntates & appetitus, & sic paulisper respirabant: hic enim ex parte eorum desiderij fiebat lassus, imitantes, quantum poterant, Christum Seruatorem. Hoc est, quod dicit Apostolus Paulus: *Semper mortificationem Iesu in corpore nostro circiferentes, vt & vita Iesu manifestetur in corporibus nostris.* Mortificatio corporis talis esse debet, vt similis sit & exhibeat Iesu Christi vitam. Dicit S. Bernardus: *Non decet sub capite spinoso membrum esse delicatum, sed vt se mortificet, & carnem crucifigat, vt capitum simile sit.*

Multa ad hanc media adferri possent, omnia enim, quæ sancti dant & adferunt, ad nos ad penitentiam exhortandos, pertinere possunt ad nos ad mortificationem mouendos. In verba illa Apostoli: *Non sunt autem condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis,* dicit S. Bernardus. *passiones & tribulationes non sunt comparande, nec æquales, neque gloriæ, quam speramus, neque penæ, quam timeamus, neque peccatis, quæ commisimus, neque beneficijs, quæ a Deo accepimus.* Aliquid horum bene ponderatum poterit nos valde ad hoc exercitium excitare.

CAPVT XXIII.

De tribus mortificationis gradibus.

PRO conclusione huius tractatus trademus breuiter tres mortificationis gradus, quos S. Bern. allegat. vt iisdem tanquam gradibus ad perfectionem ascendamus. Primus est, quem S. Petrus in primo sua Canonica docet: *Charissimi, obsecro*

nos tanquam aduenas & peregrinos abstinere vos à carnalibus desideriis, quæ militant aduersus animam. Omnes peregrini sumus in hoc mundo, & proficiscimur ad patriam nostram cælestem, vt dicit S. Paulus Apostolus: *Non enim habemus hic ciuitatem permanentem, sed futuram inquirimus, & dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino.* Reputemus ergo nos peregrinos. Peregrinus, teste Bernhardo, vadit viam rectam, & vitat ambages, quas potest, etsi in via vider aliquos pugnantes alios epulantes, nos attendit nec curat hæc, sed prosequitur rectam suam viam, quia peregrinus est, & hæc ad illum non pertinent. Totus in eo est, & nihil aliud agit, quam suspirare & accedere patriam, id est, eo que vnico leui vestitu, & vno palto, qui sufficiant itineri conficiendo, contentus est, nec onustus non necessarijs vult esse, vt facilius & expeditius vadat. Eodem modo nos habere debemus in nostra peregrinatione. Vtendum rebus mundanis vt transeuntibus, & sicut peregrini viatores, vt sumus, nec fumentes plus, quam egemus ad absoluendum iter. *Habentes autem alimenta & quibus regamur, hæc contemti sumus.* Superledeamus & exonereamus nos eo, quod non valde necessarium, vt sic omnibus expediti melius ambulemus, suspiremus ad patriam, & deploramus exilium nostrum: *Hæc mihi, quia incolatus meus prolongatus est.* Felix & beatus ille (dicit S. Bernardus) qui se habet & tractat tanquam peregrinum, & nouit & deplorat suum exilium, dicens cum Propheta: *Quoniam aduena ego sum apud te, & peregrinus sicut omnes Patres mei.*

Valde bonus est hic gradus, & multum fecerimus, si ad illum peruenerimus: sed alius est hoc multo præstantior & perfectior (dicit Sanctus) peregrinus enim licet non se iungit ciuibus & populis, tamen aliquando gaudet se videre & audire, quod per viam contingit, & id alijs narrare, & quamuis his nõ omnino viam omittat, tamen detinetur, & serius ad locum destinatum peruenit, & aliquando

nunquam peruenit. Quis ergo est maxime alienus, liberrimus, & separatus maxime à rebus huius sæculi, quam peregrinus? Scisne quis? Mortuus. Licet enim peregrinus nil aliud agat, quam querere & procurare id, quod itineri est necessarium, & eo onustum incedere, tamen in eo se occupare & immorari potest. Mortuus vero non sentit, etiam si ei desit sepultura. Mortuus tam audit vituperantes quam laudantes, tam adulantes quàm detrahentes: potius neminem audit, mortuus enim est. Hic ergo est secundus mortificationis gradus, superiore altior & perfectior. Quem S. Paulus ponit: *Mortuus enim estis, & vita vestra abscondita est cum Christo Deo.* Sed non hic subsistendum est, quod peregrini sumus super terram, sed procurandum, tanquam mortui simus. Quis hoc fiet? Scis qui? Dicit quidam Doctor, attendendas mortui conditiones: Hic non videt, non loquitur, non sentit, non audit, non inflatur, non irascitur. hæc mortui conditiones sunt. Si ergo oculos habes ad videndum & iudicandum, quod alij faciunt, & forsitan etiam Superior, mortuus nõ es. Si in promptu habes responsiones & excusationes in ijs, quæ iubet obedientia, si morositate ostendis, quando ostenduntur tibi defectus & vitia, & reprehēderis: si sentis, & ægre fers, dum humiliaris & vilipenderis, mortuus non es, sed bene viuus in passionibus, honore & æstimatione: quamuis n. mortuus reprehendatur & vilipendatur, & nihili fiat, non sentit nec curat. O felicē & beatum illum (dicit S. Bernardus) qui hoc modo mortuus est: mors enim hæc vera vita est, nam in hoc seculo sine macula conseruat, & præterea nos facit à mundo plane alienos.

Magnus omnino gradus est iste, & magnæ perfectionis, at forsasse poterit aliquid adhuc superius inueniri. Ast vbi id inueniemus? Tercium esse crucifixum. & in quo reperiemus nisi in eo, qui fuit eleuatus in tertium vsque cælum, si enim mihi tertium quem altiozem & perfectiorem gradum ostēderis (dicit S. Bern.) merito tertium cælum dicere poteris. Potestne

ergo maius quid fieri, quam mori? Imo
Philp. 2. 8. maius quid est, quam mori. *Humiliauit*
se Dominus noster Iesus Christus usque ad
mortem. An maius quid hoc est? Est, S.
 Paulus addit, addit & Ecclesia feria quar-
 ta hebdomadę sanctę: *Mortem autem cru-*
cis. Mori crucifixum maius est, quam mo-
 ri simpliciter, mors enim crucis tūc tem-
 poris erat omnium maxime ignominio-
 sa & inhonestissima. Hic ergo est tertius
 mortificationis gradus, præcedente al-
 tius & perfectior, idcirco merito potest
 tertium cælum dici, ad quod leuatus est
Gal. 6. 14. etiam fuit Apostolus Paulus: *Mihi mundus*
crucifixus est & ego mundo. Non solum di-
 cit se mundo mortuum, sed mundo cru-
 cifixum esse, & mundum ipsi crucem, &
 ipsam mundo esse. Vult dicere, quidquid
 mundus amat, delicias carnis, honores,
 diuitias, vanas hominum laudes, sibi
 crucem & tormentum esse, & omnia vt
 talia horrere, & quidquid mundus pro
 cruce, tormento & vituperio habet, in eo
 sibi mentem fixam esse, seque id amare &
 amplecti. Hoc est mundo crucifixum esse,
 & mundum illi, & mundum illi cru-
 cem & illum mundo esse. Gradus hic pri-
 mo & secundo altior & perfectior est, te-
 ste D. Bernardo, quamuis enim peregrinus
 transeat, & non diu moretur in illis,
 quæ videt, tamen illa videt, & paululum
 moratur. Mortuus, qui est secundus gra-
 dus, fert eodem modo prospera & aduer-
 sa, honores & vituperia, & nihil discrimi-
 nis ei in illis est; hic tamen tertius gra-
 dus longius procedit, & non similiter se
 in his habet; non enim non solum non
 sentit honores & æstimationem, vt mor-
 tuus; sed esse honoratum, & est malum
 ei, est crux & tormentum, & vt talia hæc
 horret, & non solum sentit vituperia &
 contemptus, sed hæc sunt illi voluptates
 & gloria. *Gal. 6. 14.* *Mihi autem absit gloriari nisi in*
cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem
michi mundus crucifixus est, & ego mundo.
 Per quem quidquid mundus amat, mihi
 est crux, & quidquid mundo crux est, mi-
 hi est gloria & gaudium. Repletus sum
 consolatione, superabundo gaudio in o-

mnī tribulatione nostra. Hic ergo est ter-
 tius mortificationis gradus, quem meri-
 to S. Bernard. vocat tertium cælum pro-
 pter summam eius perfectionē. Et quam-
 uis hoc per metaphoram hanc dicat, ta-
 men est communis omnium Doctorum
 & Sanctorum doctrina, quod in eo, quod
 per cælum tertium intelligimus, consistit
 mortificationis perfectio. Hoc siquidem
 signum est, quod Philosophi ponunt, vt
 cognoscatur, an quis adeptus sit alicuius
 virtutis perfectionē, quando illius actio-
 nes facit cum gustu & delectatione, vt
 post dicitur. Si ergo scire velis, an in mor-
 tificatione profeceris, an eius perfectio-
 nem adeptus sis, vide num gaudes, quan-
 do voluntatem tuam frangunt, & tibi in-
 gant quod petis: vide num gaudes, dum
 te contemunt & vilipendunt: & an tibi
 dolori sit, dum honoraris & æstimaris, &
 magnifis: *Pensemus ergo singuli, in quo gra-*
du quisque sit positus, & studeamus proficere
de die in diem, quoniam de virtute in virtu-
tem videbitur Deus Deorum in Sion. Quis-
 que ergo se consulat (dicit S. Bernardus)
 & videat & examinet cum attentione, ad
 quem horum graduum pertigerit: & ne
 subsistamus, nec lassemur, donec ascēde-
 rimus tertium hoc cælum. Hoc erat, quod
 Christus S. Francisco dicebat: Si me deli-
 deras, cape amara pro dulcibus, & dulcia
 pro amaris.

Narrat Cæsar. in monasterio quodam
 suo ordinis Cisterciensis, quemdam reli-
 giosum laicum Rudolphum nomine, ma-
 gnum Dei famulum, cumq; magnę tribu-
 lationes fiebant, manentem quodā tem-
 pore matutino in templo in oratione, vi-
 disse Christum Seruatorem nostrum cru-
 cifixum, & eū eo 15. sui ordinis religiosi
 singulos et crucifixos, comitantes Chri-
 stum Seruatorem, & quamuis nox efflu-
 tamē tantus erat splendor & claritas, quæ
 præcipue ex Christi præsentia, vt illos clare-
 dere possit, & nosse exacte, & adhauc
 nes erant superstites. Et dicit s. fuisse
 eos, & 10. monachos. Et ei de tanto mi-
 raculo stupenti dixit Christus ex cruce:
 Rudolphe nostin' hos, quos mecum cru-

cifixos hic cernis? Respondit: Probe noui
Domine, qui sint, sed nescio, quid sibi ve-
lit, quod video. Tunc ait ad eum Domi-

nus: Hi soli totius huius ordinis mecum
crucifixi sunt, conformantes vitam suam
cum mea passione.

TRACTATUS SECVNDVS. DE MODESTIA ET SILENTIO.

CAPVT PRIMVM.

*Quam necessaria sit modestia ad proximum edificandum &
ei commodandum.*

MODESTIA, de qua hic dicen-
dum, in eo consistit, vt talis sit
corporis compositio, & ea cus-
todia sensuum, talis gestus &
conuersatio, & tales omnes nostri motus
& actus, vt gignant adificationem in ijs,
qui nos viderint & nobiscum egerint. In-
sequentibus comprehendit D. August. id
quod de modestia dicendum. *In omnibus
motibus vestris nihil fiat, quod cuiusquam
offendat ad spectum, sed quod vestram deceat
sanctitatem.* Non mei propositi est, in spe-
ciali ad ea descendere, in quibus mode-
stia seruanda est, & ibi annotare, quid ef-
ferat immodestia. Sufficiet iam regula hæc
D. Augustini generalis, quæ est omnibus
Sanctis & Magistris vitæ spiritualis com-
muni. Cura omnes actiones & motus
ita ordinatos esse, vt nullus offendatur,
sed edificetur: appareat exterius semper
humilitas, simulque grauitas & religiosa
maturitas, hocque pacto conuenienter mo-
destiam seruabis. Tantum hic explicare vo-
lo, quæ necessaria sit modestia, specialiter
illis, quorum institutum est, non solum
intendere suæ salutem, & propriæ animæ
saluationem, sed etiam proximorum.

Quod ad primum attinet, inter omnia,
quibus multum edificatur & vincuntur
proximi, est gestus exterior religiosus &
adificatiuus. Homines enim non interius
sed solum exterius vident, idque est, quod

eos mouet & edificat, & plus apud illos
agit, quàm murmur & strepitus verborum.
Ideoque dicitur de S. Francisco, quod qua-
dam vice socius dixerit: Eamus prædica-
tum: exit, & circumit ciuitatē, & domum
redit. Dicit ei socius: Pater, cur non præ-
dicamus? Iam prædicauimus, ait Sanctus.
Docens, illa compositio & modestia, qua
plateas obibant, bona concio fuit, quæ
populum mouet ad deuotionē & mundi
contemptum, & peccati cōpunctionem,
& ad corda & desideria ad cælestia leuan-
dum. Et concio est operum, quæ multo
efficacior est, quam illa verborum.

*S. Franciscus
concionatur
modestia.*

Secundo exterior hæc modestia & com-
positio multum prodest ad spiritualem no-
strum profectum, vt post planius dicetur:
tanta enim est vnio & cœdus, quod est in-
ter corpus & spiritum, inter exteriorem
& interiorem hominem, vt quod in alte-
ro est, statim derinetur in alterum. Et
hinc si spiritus bene sit compositus, sta-
tim & corpus tale: & contra si corpus in-
compositum & inquietum est, etiam
spiritus talem fieri necesse est. Idcir-
co dicitur, exteriorem modestiam &
compositionem magnum esse interioris
tranquillitatis, virtutis & profectus spiri-
tualis interioris argumentum & signum,
vt manus horologii, signum motus ro-
tarum.

*Seruis deuotioni
spiritus.*

Hoc ipso clarius fit id, quod prius dictum
hæc